

कला मजोरुजान

संघर्षको धुन बजाउने 'पूर्णबहादुरको सारङ्गी'

अहिले 'पूर्णबहादुरको सारङ्गी'को बुझ्ने चर्चा छ । सिनेमा हलहरूमा सबै उमेर समूहका दर्शकको ओहरो लागेको छ । कुनै नेपाली फिल्मको यति चर्चा सञ्चारमाध्यम र सामाजिक सञ्जालमा यसअघि सावै भएको होला । नेपाली फिल्म यसरी दर्शकमाफ भिन्न सक्नु नेपाली फिल्म क्षेत्रको मात्र हैन, मुलुकको कला क्षेत्रकै गौरव विषय हो । पूर्णबहादुरको सारङ्गी हेर्दै गर्दा हाम्रो नेपाली समाजको पारिवारिक र सामाजिक परिवेशका दुईवटा पक्षको अनुभूति गराउने रहेछ । यसमा मूलतः पारिवारिक तहमा पितृसत्तात्मक परिवारमा बाबुको भूमिका र आश्रित परिवारको अवस्था र सम्बन्धलाई कसिनो गरी प्रस्तुत गरिएको छ । अर्को पक्ष सामाजिक स्तरबाट हेर्दा समाजका पिढ्यका मान्छेले कष्टपूर्ण तवरले बाँचेको जिन्दगीको चित्र देखिन्छ यहाँ । 'बाबु भाउजूले त गु खाइदिनु नि' भनेर सुँदा फिल्मको कथामा भाउजूको भूमिका कतौ होला भने धेरै जिज्ञासा जगाउँछ । भ्रष्टाचरसम्म रहेका अन्य फिल्मको कथा जस्तै यसमा पनि प्रेम, विवाह, माया पिरती, विवाहित जोडीको प्रेमिल सम्बन्ध तथा वृत्तान्तमा समीति भएको हुन्छ । जब पूर्णबहादुर र बाबुनी बच्चा हुन्छ, तब प्रायः सबै जोडीले व्यहोर्ने गरेको परिस्थिति त्यहाँ देखिन्छ । त्यो हो सन्तानको भविष्यप्रति बाबुआमाको बुझाइ र योजना । 'पूर्णबहादुरलाई अघाडै मन पराएर बिहे गरेकी बाटुनीले पूर्णबहादुरको दुःख र उनले समाजमा पाएको अपमान देखेर सारङ्गी रेट्ने पेशाप्रति निकै निराशा र विवृण्णा व्यक्त गर्छिन् । छोरालाई सारङ्गी नसिकाउने र बाबुसँग हिँड्न नदिने अठोट गर्छिन् । उनले पूर्णबहादुरलाई सारङ्गी बजाउने पेशा छोड्न सम्झाउने र घुम्काउने गर्छिन् तर पनि पूर्णबहादुर टैरैनन् । एक दिन पूर्णबहादुरका बाबु अचानक बेहोस भएर ढल्छन् र पूर्णबहादुरले साथीको सहयोगमा अस्पताल लिएर जाइन्छन्, तर बाटुनी अस्पतालमा ससुरालाई झेर्न गएको देखिँदैन । बाटुनीले छोरालाई राम्रो शिक्षा दिन सहर जाने अपेक्षा राख्दा रहेछ बाटुबाट आएको ठिटोसँग भेट हुन्छ । उनलाई छोरा पढाउन सहर जाने भनेकोमा ठिटोले बाटुनीको घरमा लेबेर छोडेको पत्रमा उसैसँग भागेर गएको भन्ने भएपछि बाटुनीको घर फर्किने बाटो नै बन्द हुन्छ । सौँ लागेको छोरा पनि बाटुबाट भागेर बाबुसँगै फर्किन्छ । त्यसपछि कथामा आमाको भूमिका यही अन्त्य हुन्छ । उता पूर्णबहादुरको बाबुको मृत्यु भएर घाट लागेको दिन बाटुनी पोख्न गएको अवस्थाले परिवारमा ससुराप्रतिको निर्दही स्वभाव प्रस्तुत गरिएको छ भने अर्कोतर्फ श्रीमतीले घर छोडेर गएको सोही बेला बाबुको उपचार गर्न अस्पताल नैजान्नु र मृत्यु हुनुको कठालीलाग्दो पीडासमा पूर्णबहादुरलाई प्रस्तुत गरिएको छ । कपाले पुरातन समाज विपन्न परिवारको पारिवारिक परिवेश उत्तमन खोजेको भए पनि यसले आधुनिक समाजमा संयुक्त परिवारमा बस्दा छोरोले निभाउनुपर्ने भूमिका, जिम्मेवारी र पारिवारिक असन्तुलन तथा बेमेलको परिणामले निम्त्याउने पीडा पनि प्रस्तुत गरेको छ । हिजोआज विश्व जमा लहरले गर्दा केहीका बाबुआमा घरमा एक्लै छन् भने प्रायः मलेसिया र खाडी देशमा गएका पुरुषहरूका बाबुआमा घरमा बहारीसँग बस्ने गरेका छन् । कतिपय बाबुआमा धुनको गाउँठाउँ छोडेर बिरानो सहरमा छोराबहारीसँग बसेका छन् । छुट्टै

परिवेशमा जीवनको उत्तरार्धमा रहेका शरत्क बाबुआमा र अर्कै संस्कार सङ्गीतक परिवेशबाट आएर सन्तानका लागि केही गर्नु भन्ने जोश ज्वर भएकी श्रीमतीबीचमा सम्बन्ध छटपट हुँदाको उराठालागो अवस्था र त्यस बीचमा रहेर पारिवारिक सन्तुलन मिलाउनु पर्ने छोरा मान्छेको जिम्मेवारी र संयुक्त परिवारमा रहुँदा बाबुआमाको हेरचाहको आवश्यकता र श्रीमतीको इच्छा चाहनाबीच तालमेल नपुग्दा पारिवारिक सम्बन्धमा चुकल पुष्किएर कसरी भकिन्छ भन्ने दृश्य पनि फिल्ममा देखा सकिन्छ । पूर्णबहादुरको बाबुको मृत्युपछि यहाँबाट कपाले विस्तारै परिवारमा आमाको भूमिकालाई पन्छाउँदै बाबुको भूमिकालाई दखिनो गरी प्रस्तुत गर्दै लगेको छ । छोराको शिक्षा र सामाजिक प्रतिष्ठाको लागि बाबुले गरेको कठोर संघर्ष र त्यागको तर्फ कथा मोर्डिएको छ । बाबुसँग हुँदैनै क्रममा बेलाबेला छोरोले आमाको चासो गरिरहेँदा बाबुआमाको पारिवारिक बेमेलले सन्तानमा पर्ने मनोवैज्ञानिक असर यहाँ आलेकन गर्न सकिन्छ । छोरालाई राम्रो शिक्षा दिने र प्रतिष्ठित जीवन जिउन बाटो देखाउने कुरामा पूर्णबहादुरलाई श्रीमतीले बारम्बार सम्झाउँदा पनि नसकिने तर बाटुनीले घर छोडेपछि छोराको शिक्षा तथा प्रतिष्ठित जीवन भविष्यका लागि पूर्णबहादुरमा आएको परिवर्तन बाबुको भूमिकालाई जबर्जस्त दर्शिको बनाउन खोजेको आभास हुने गर्छ । यो फिल्ममा देखिने भनेको हाम्रो नेपाली समाजको सामाजिक संरचनाको समूल विचरण हो । सारङ्गी रेटेर जीविकोपार्जन गर्ने गन्धर्व समुदायले समाजमा सहज गरी विभेद र अपमानको पीडा समिनो गरी प्रस्तुत गरिएको छ कथामा । पेशाको पुस्तान्तर हुँदै गर्दा शिक्षा र चेतनाले पेशामा परिवर्तन भई डाक्टर बनेको अवस्थामा समाजको स्फाटणन देखाइएको छ । पुस्तुदेखि चलिआएको परम्परालाई तोडेर समाजमा प्रतिष्ठित जीवन जिउन कति संघर्ष र कष्ट गर्नुपर्छ भन्ने सन्देश यसले दिएको छ । समाजलाई आदर्शको बाटोमा लैजाने शिक्षित वर्ग नै समाजिक कुलस्वर र कृत्तिको दलदलबाट मुक्त हुन नसकिरहेको अवस्था, धार्मिक सामाजिक मान्यताले गन्धर्व समुदायलाई कतौ व्यवहार गर्छ भन्ने कार्णिक दृश्यले समाजमा सीमान्तकृत तथा उपेक्षित र दलित समुदायले भोगेको यथार्थ जीवनको एना देखाइएको छ । यसको अर्को महत्वपूर्ण तर्फ के पनि छ भने समाजमा भद्रदेहेको र उतिहासमा भएको जातीय विभेद असमानता तथा उत्पीडनचारे नयाँ पुस्तालाई नचिनाएको परिणामले एना देखाइएको छ । जसरी सारङ्गीका सारहरूमा गहिरो गरी औलाहरू देटेर मीठो धुन बग्छ, त्यसरी नै फिल्म 'पूर्णबहादुरको सारङ्गी'मा वेदनासँगै भन्ने राम्रो सन्देश दिएको पनि गुञ्जिएको छ ।

लगाएको भनेर शिक्षाकले बच्चालाई कुटोको, धार्मिक पुजाआजामा सारङ्गी बजाउन जवा निरामं कुटिएर गरेको, कठोर संघर्ष गरेर डाक्टर बनाएको छोरासँग भेट नहुँदै बाबुको मृत्यु भएको दृश्य निकै कठोर तर कार्णिक तवरले प्रस्तुत गरिएको छ । हेर्दादेखि दर्शकको जिज्ञासा लाग्न सक्छ यतिसम्म नभइएको भए हुने नि । तर समाजमा यस्तै कठोर र फर्दयविविधक अवस्थासँग जुधिरहेका मान्छेहरू छन्, जुन परिघटना नभइयोसुँ जस्तो लाग्ने तर आँखि भोगेर बाँचेका मान्छेहरू छन्, तिनी मान्छेको कथा मुटु छियाछिया पारेर भएपनि प्रस्तुत गरिएको छ । यिनी दृश्य देखेर दर्शकहरू अनायासै आँसु भर्ने रहेछन् । यस फिल्मको कथाले यो पनि सिकाउँछ- समाजमा हुने दमन, उत्पीडन र त्यस विरुद्धको निरन्तर संघर्षले मान्छेलाई योद्धा बनाउँछ । सामाजिक अवरोधहरूसँग जुधेर आफ्नो भविष्य निर्माणका लागि आइपर्ने सयौँ चुनौतीसँग लड्नसक्ने बनाउँछ । पूर्णबहादुर आफ्नी श्रीमतीले सम्झाउँदा समेत छोरालाई सारङ्गी रेट्ने पेशा छोडाउँदैनन् । तर जब उनीमाथि सामाजिक अपमान विभेद र दमन बढ्दै जान्छ, आफ्नै सन्तानमाथि आफ्नै आँखा अगाडि कुटिएर सुइ हुन्छ, तब उनले छोरोलाई पनि प्रतिष्ठित जीवन जिउने बनाउन पढाइसँगै लगाउने अठोट गर्छन् । आफ्ना साथीभाइ आफन्त तथा छरछिमेकले कति गिण्ट्याउँदा समेत छोरोलाई शिक्षित बनाउने कुरामा कदापि विचलित हुँदैनन् । आफ्नो ज्यानी घरपामा पर्दा र मृत्युको अन्तिम घडीसम्म पनि लडिरहन्छन्, निरन्तर लागिपरेन्छन् । यो अठोट तथा अविचलित प्रण उनले सामाजिक विभेद, तिरस्कार र त्यस विरुद्ध उभने गरेको निरन्तर कठोर संघर्षको बल नै हो भन्ने अनुमान गर्न सकिन्छ । सन्तानका लागि बाबुआमाको त्याग र समर्पण अतुलनीय हुन्छ । प्रायः सबै बाबुआमाले सन्तानको उज्वल भविष्य निर्माणका लागि संघर्ष र त्याग गरेकै हुन्छन् । फरक यति हो कसले कतिसम्म हुन्छ भन्ने मात्र हो र सन्तानले सो बर्बादसँग उचित बाटो समातेका छन् कि छैनन् भने मात्र हो । पूर्णबहादुर जस्तै समाजमा केही गुनामान बाबुहरू छन्, आमाहरू छन् । उनीहरूका संघर्षको कथा बाहिर आएका छैनन् र सबैको कथा आजन सम्भव पनि छैन । तर सन्तानले बाबुआमाको त्याग, समर्पण र संघर्षलाई सम्मान र आत्मसात गर्ने गर्छ । अनि बाबुआमा जस्तै सामाजिक र पारिवारिक दायित्वमा रहेका सासु-ससुराप्रतिको पूर्ण जिम्मेवारी बोध गर्नु पनि असल व्यक्तिको कर्तव्य हो । जसरी सारङ्गीका सारहरूमा गहिरो गरी औलाहरू देटेर मीठो धुन बग्छ, त्यसरी नै फिल्म 'पूर्णबहादुरको सारङ्गी'मा वेदनासँगै भन्ने राम्रो सन्देश दिएको पनि गुञ्जिएको छ ।

-अनन्तबहादुर खबर उदकम

'कल्ली'का निर्देशकलाई पलको चुनौती

अभिनेता पल शाहले एक गम्भीर घटनाका कारण एक वर्ष जेल जीवन बिताएपछि लगातार केही फिल्म सम्झौता गरे । त्यसमध्ये एक थियो, 'कल्ली' । उनको फोटोस्टुट गरेर, क्यारेक्टर पोस्टरसहित गत साउनमा फिल्मको घोषणा गरिएको थियो । तर, गत भदौमा आएको 'राजवर्षा' असफल भएपछि उनलाई रातारत 'कल्ली'बाट हटाइयो । र, उनको ठाउँमा सीगत मल्ल थिए । फिल्मबाट पललाई हटाइनुमा उनी मुछिएको एक प्रकरण प्रमुख कारण मानिएको छ । जसले गर्दा उनीसँग केही कलाकारले काम गर्न नमानेको बताइन्छ । एक अनलाइन पोर्टलसँगको अन्तर्वार्तामा 'कल्ली'का निर्देशक लक्ष्मण सुनारले पनि अरु कलाकारले पलसँग काम गर्न नमानेको आशय व्यक्त गरेका थिए । उनले भनेका थिए, 'उहाँलाई सिंदा अरुलाई छाड्नुपर्ने अवस्था आयो ।' तर, फिल्मबाट आफूलाई हटाइएकोको निर्देशक सुनारको अभिव्यक्तिप्रति पलले

कुनै पनि प्रतिक्रिया जनाएका थिएनन् । आइतबार एक टेलिभिजन अन्तर्वार्तामा भने उनले आफूलाई बिना जानकारी फिल्मबाट हटाइएको गुनासो गरेका छन् । 'जसरी फिल्ममा मलाई लिनुभयो, त्यसरी नै 'तपाईंसँग यो-यो कारणले काम गर्न नसके भयो' भनेर भनिदिनुपर्दथ्यो । मलाई अहिलेसम्म आधिकारिक रुपमा आएपछि मात्र थाहा पाएको थिएँ । १/१ हटाइयो त मलाई विश्वास पनि लागेको थिएन । २ हप्तापछि अरुको माध्यमबाट मलाई खबर पठाइएको रहेछ,' उनले भने । यद्यपि, पलले 'कल्ली'मा काम गर्न आफूलाई लेखेको रहेछ भनेर चिन्त बुझाएका छन् । उनी भन्छन्, 'कहिले काही लेखाइ र भोगाइ भन्ने हुन्छ । सायद मेरो जीवनमा यो फिल्म लेखेको थिएन होला । म त्यसरी हिँड्छु ।' निर्देशक सुनारको अभिव्यक्तिप्रति भने उनी केही हल्ला दिएका थिए । कसले आफूलाई हटाइएकोको निर्देशक सुनारको अभिव्यक्तिप्रति पलले

नचाहेको हो भने उहाँ (निर्देशक)ले स्पष्टीकरण दिनुपर्छ । कसले मान्नुभएन ? किन मान्नुभएन ? नत्र मैले ३ वटा फिल्म साइन गरिसकेको छु, त्यसमा सबैले काम गर्न मान्नुभयो, त्यसरी नै 'तपाईंसँग यो-यो कारणले काम गर्न नसके भयो' भनेर भनिदिनुपर्दथ्यो । मलाई अहिलेसम्म आधिकारिक रुपमा आएपछि मात्र थाहा पाएको थिएँ । १/१ हटाइयो त मलाई विश्वास पनि लागेको थिएन । २ हप्तापछि अरुको माध्यमबाट मलाई खबर पठाइएको रहेछ,' उनले भने । यद्यपि, पलले 'कल्ली'मा काम गर्न आफूलाई लेखेको रहेछ भनेर चिन्त बुझाएका छन् । उनी भन्छन्, 'कहिले काही लेखाइ र भोगाइ भन्ने हुन्छ । सायद मेरो जीवनमा यो फिल्म लेखेको थिएन होला । म त्यसरी हिँड्छु ।' निर्देशक सुनारको अभिव्यक्तिप्रति भने उनी केही हल्ला दिएका थिए । कसले आफूलाई हटाइएकोको निर्देशक सुनारको अभिव्यक्तिप्रति पलले

-रिष्मी खबर उदकम

चलचित्र 'ऊनको स्वीटर' वैशाख २६ गते रिलिज हुने

विपिन कार्की र मिरुना मगरको शीर्ष भूमिका रहेको नेपाली चलचित्र 'ऊनको स्वीटर'को अफिसियल पोस्टर सार्वजनिक भएको छ । केही महिना अघि सार्वजनिक गरिएको फर्स्ट लुक पोस्टरमा नयाँ ऊनको स्वीटर लगाएर फोटो खिचनलाई पोख दिइरहेका विपिन र गुरुङ पहिरनमा मिरुना मगर चित्रित थिए । सोमबार सार्वजनिक गरिएको पोस्टरमा सोही फोटोको एक अंशलाई निरन्तरता दिएका छन् । साथै, पोस्टरमा डोको बोकिरहेका विपिनले हातमा डायरी बोकेका छन् भने मन् मुस्कानमा रहेकी मिरुनालाई राखिएको छ । 'ऊनको स्वीटर' शीर्षकलाई ऊनको धागोले बुनिएको डिजाइनमा तयार पारिएको छ । पोस्टर सार्वजनिकसँगै यस चलचित्रको रिलिज मिति पनि घोषणा गरिएको छ । यो चलचित्र २०८२ सालको वैशाख २६ गते रिलिज हुने जनाइएको छ । यस चलचित्रमा विपिन कार्की, मिरुना मगर, सुनिन पोखरेल, माजोले गुरुङ, विल्सन विक्रम राई, प्रेम सुब्बा, एनेस पारस, परीक्षा लिम्बु, सुरज ताम्, शारदा देवी लिस्नवाल, भावना खपाङ्गी मगरलगायतको अभिनय रहेको छ । नवीन चौहानले निर्देशन गरेको 'ऊनको स्वीटर' आर्टमाइन्ड प्रा.लि.ले निर्माण गरेको पहिलो फिचर चलचित्र हो, जसले यसअघि युप्रे म्युजिकल फिल्महरू निर्माण गरेर लोकप्रियता हासिल गरेको थियो । 'धुमी धुमी', 'देखेर तिमीलाई - तीनपाते', 'फूलपुङ्गे रानी', 'चन्द्रमा' जस्ता साङ्गीतिक चलचित्रहरूका निर्देशक समेत रहेका चौहानको यो नयाँ चलचित्र फिचर चलचित्र हो । चलचित्रलाई निर्देशक चौहानले नै लेखेका हुन् भने

लेखन सहकार्यमा सुरज कुटुवाल रहेका छन् । चलचित्रको छायाङ्कन पंचथर नेपाल भारत सिमाना फाले लुडमा गरिएको छ । यसअघि यस चलचित्रको ओएसटी गीत 'फूल' बहु चर्चित भइसकेको छ । छायाङ्कन तथा अघि लिखिक स्ट्यान्डमा सार्वजनिक गरिएको गीतलाई हालसम्म १ करोड ४० लाख भन्दा बढी पटक युट्युबमा सिरिएको छ । चलचित्रका सङ्गीत निर्देशक सुजन चापागाई हुन् र सङ्गीत निर्माण तथा व्याकरणउप म्युजिक कोविद बज्रले तयार गरेका छन् । चलचित्रमा समावेश गीतका रचनाकारहरू हर्क साउद र युवराज काफ्ले हुन् भने सङ्गीतकारहरू सुजन चापागाई र भ्रुमा लिम्बु हुन् । गीतमा सुजन चापागाई, भ्रुमा लिम्बु, सुनिता थेगीम र सलिला वि.क.को वल रहेको छ । कोरियोग्राफी रोशन वि.क. र डिप गुरुङले गरेका छन् । चलचित्रको सिनेमेटोग्राफी चिन्तन राजभण्डारीले गरेका छन् भने सम्पादन कृष्ण भण्डारीले गरेका छन् । चलचित्रको एशोसियेट निर्माता केन्द्र मोशन पिक्चर्स हो भने

सह-निर्माताहरूमा साहाइ चेम्जोङ, आशिय रिजाल, राजकुमार राई, प्रकाश बस्नेत र सन्तोष न्यौपाने रहेका छन् । कार्यकारी निर्मातामा सागर बुढापोक्री र मिलन खत्री छन् । चलचित्रको कला निर्देशन विशाल न्यौपानेको टिमले सम्भालेको छ । पोस्टर तथा प्रमोसियल डिजाइन रोयल प्रीमसेन (टाइडेन्ट कलेज)ले गरेका छन् । सोसल मिडिया व्यवस्थापनमा प्रकाश अश्री, विवेक खकुरेल, र ज्ञानु सङ्घम खड्का रहेका छन् । यस चलचित्रको वितरण काफिया फिल्मस प्रा.लि. र कुबेर लिडिङ्ग्ससँगले गर्नेछन् । मुख्य सहपाक निर्देशक फिजिज खड्का, लाइन प्रोड्युसर फुड्सो जेब्रे, स्थानीय सहकारिता प्रज्वल काकीटा हुन् । उद्योगपति इन्द्रजित्तन बाजुरी र गुणराज देवानले गरेका छन् । मेकअप आर्टिस्ट आयाज शोख, कस्ट्युम डिजाइनर सुजन परियार, हेयर स्टायलिस्ट सुरीला साम्पा, एडिटर तथा कालिड निर्देशक सुरज ताम् रहेका छन् । -रिष्मी नेपाल उदकम

'ड्रागन फ्रुट बिक्री गर्न समस्या छैन'

वाशिंग (स्वाइडन), मंसिर ११/ यहाँका एक किसानले 'ड्रागन फ्रुट' बिक्रीबाट रु १८ लाख आम्दानी गर्न सफल भएका छन् । स्याङ्जाको वासिङ-१ घरमपानीमा व्यावसायिक रूपमा ड्रागनखेती गरेका कृष्णप्रसाद डुङ्गाले ड्रागन बेचेर रु १८ लाख आम्दानी गरेका हुन् ।

चार हजार पाँच सय केजी ड्रागन बिक्री गरेर उक्त आम्दानी लिन सफल भएको व्यवसायी डुङ्गाले बताए । असी रोपनी जग्गा भाडामा लिएकोमध्ये ४० रोपनीमा तीन वर्षअघि व्यावसायिक ड्रागनखेती गरेका डुङ्गाले यस वर्ष एकै याममा मनय आम्दानी गर्न सफल भएका हुन् । 'असी रोपनी जग्गा भाडामा लिएर व्यवसाय थालेको हुँ, उनले भने, 'सुरुमा मलाई केही पनि ज्ञान थिएन, युट्युब हेर्दै काम गर्न थाले, सिक्दै गए अहिले धेरै राम्रो भएको छ, कमाई पनि राम्रो भएको छ ।' ड्रागन थोकमा प्रतिकेजी रु चार सयका दरले र खुद्रामा प्रतिकेजी रु पाँच सयका दरले बिक्री भएको उनले बताए । यहाँ उत्पादन भएको ड्रागन पोखरा, स्याङ्जा र बालिङमा खपत भएको हो । आफ्नो र बाँकी जग्गा दाजुभाइको भाडामा लिएर अहिले ४० रोपनीमा पाँच हजार ड्रागनले फल दिएका छन् । 'नयाँ र नौलो व्यवसायको थालनी गर्दा हेर्न आउनेहरूले के नचाहियो काम गरेको होला भनेर होश्याउने गर्थे, माल भएछ कि स्या हो समेत भन्थे', उनले भने, 'अहिले व्यवसाय राम्रो भएर आम्दानी लिन थालेपछि पहिला नराम्रो भन्नेहरू पनि हेर्न र खुन्न बगैँचामा आउने गरेका छन् ।' उनले एउटा पिलरमा

तीन वटाका दरले ड्रागनका बेर्ना लगाएका छन् । ड्रागन बगैँचामा बिरुवाको बीच-बीच भागमा अदुवा, सखरखण्ड, पिङ्गलुवागत मिश्रित बाली लगाएका छन् । 'नयाँ र नौलो फल भएकाले यहाँ आउनेलाई खान दिने, आफन्तलाई कोसेली पठाउनेसमेत गरियो', उनले भने, 'आम्दानी अझै धेरै हुन्थ्यो, वर्षामासमा परेको निरन्तरको फरीले फरुडै रु १० लाखको ड्रागनको फूल नै नष्ट गरियो ।' उनले ड्रागन फलसँगै बेर्ना पनि बिक्री गरी आम्दानी गर्दै आएका छन् ।

उत्पादन गर्न सकेको खण्डमा बजारको कुनै समस्या नरहेको कृष्णका भाइ अमृत डुङ्गाले बताए । अमृतले दाजुले उत्पादन गरेको ड्रागनको सम्पूर्ण बजारीकरणको जिम्मा लिएका छन् । 'यहाँ उत्पादन भएको ड्रागन पोखरा, स्याङ्जा तथा स्थानीय बालिङ बजारमा र केही बगैँचाबाट नै बिक्री भयो', उनले भने, 'ड्रागनको बजार माग राम्रो भएकाले बिक्री नहुने समस्या भएन बर मागअनुसार खपत गर्न सकेको ।' बगैँचामा यसपटक ड्रागन फलेर सिक्यो तर अझै पनि विभिन्न ठाउँबाट माग आउने क्रम जारी भएको अमृतले बताए । अहिले ४० रोपनीमा फैलिएको ड्रागन बगैँचालाई विस्तार गरी ८० रोपनी क्षेत्रफलमा पुऱ्याउने लक्ष्य रहेको अमृतले बताए ।

कोलामा फाइल बोकेर हिँड्ने नक्कली किसानलाई राज्यले अनुदान दिने गरेकामा उनको दुखेको छ । 'वास्तविक किसानले मेहनत गर्नु तर उनीहरू राज्यले दिने अनुदानमा पर्दैनन्', उनले भने, 'यसले काम गर्दैन तर पहुँच पुऱ्याउँछ उसैलाई राज्यले अनुदान दिँदा दुःख लाग्दो रहेछ, यद्यपि हामीले अनुदानको आधारमा व्यवसाय थालेका भने होइनौं ।' केन्द्र, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारले अनुदान सुरुमै नभई उत्पादनका आधारमा दिनुपर्ने माग उनको छ । -**राबब**

खेलकुद समाचार

नेपालले दक्षिण अफ्रिकालाई ११ रनले हरायो

काठमाडौं, मंसिर ११/नेत्रहीन टी-२० विश्वकप फिफेटमा नेपालले तेस्रो खेलमा दक्षिण अफ्रिकालाई ११ रनले हराएको छ । प्रतियोगितामा यो नेपालको दोस्रो जीत हो । नेपालले दिएको १ सय ९९ रनको लक्ष्य पछ्याएको दक्षिण अफ्रिकाले २० ओभरमा २ विकेट गुमाएर १ सय ८७ रनमात्र बनाउन सको । दक्षिण अफ्रिकाका बुन्दे भिडलाले नटआउट १ सय रन बनाए । दक्षिण अफ्रिकाका दुई जना खेलाडी रनआउट भए ।

यसअघि पाकिस्तानमा टस हारेर ब्याटिङको निम्तो पाएको नेपालले २० ओभरमा ४ विकेट गुमाएर १ सय ९८ रन बनायो । नेपालका नरेश चौधरीले ८०, सागरले ४०, पदम बडैलाले ३४ रन बनाए । दक्षिण अफ्रिकाका बुन्दे भिडलाले १ विकेट लिए । यसअघि नेपाल पहिलो खेलमा श्रीलङ्कासँग र दोस्रो खेलमा इन्डोनेसियासँग पराजित भएको थियो । नेपालले तेस्रो खेलमा भने अफगानिस्तानलाई हराएको थियो ।

अर्थ/कॉर्पोरेट समाचार

तोलामा २ हजार ६ सयले फेरी घट्यो सुन

पापुवा, मंसिर ११/अघिल्लो दिन प्रतिटोला १५ हजार ९ सय रूपैयाँ घटेको सुन मंगलबार मंगलबार २ हजार ६ सय रूपैयाँ घटेको छ । नेपाल सुनचाँदी व्यवसायी महासंघले सुनको भाउ प्रतिटोला १ लाख ४८ हजार ७ सय रूपैयाँ तोकिएको छ । सोमबार प्रतिटोला १ लाख ५१ हजार ३ सय रूपैयाँ थियो । यसअघि

कात्तिक १५ गते सुनको भाउ हालसम्मकै उच्च प्रतिटोला १ लाख ७१ हजार रूपैयाँ पुगेको थियो । त्यस्तै चाँदीको भाउ प्रतिटोला २५ रूपैयाँ घटेको छ । अघिल्लो दिन प्रतिटोला १ हजार ८ सय ४५ रूपैयाँ रहेको चाँदी यस दिन १ हजार ८ सय २० रूपैयाँ कायम भएको छ ।

यू-१५ एसिया कप खेल्ने नेपाली टोलीको बिदाइ

काठमाडौं, मंसिर ११/मलेसियामा आगामी २९ नोभेम्बरबाट सुरु हुने एसिसी यू-१९ एसिया कप खेल्न जाने नेपाली टोलीको बिदाइ गरिएको छ । क्यानले मंगलबार र एक कार्यक्रमबीच नेपाली यू-१९ टोलीको बिदाइ गरेको हो । राखेपका सदस्य सचिव टंकलाल घिसिङ, क्यानका सचिव पारस खड्का लगायतको उपस्थितिमा टोलीको बिदाइ गरिएको हो ।

कार्यक्रममा बोल्दै क्यान सचिव पारस खड्काले भने, 'छोटो समयको तयारीका बावजुद विश्वकपमा छोटो हुनका लागि यो सुरुवातजस्तो भएको छ, एसिया कप खेलु पनि एउटा गौरवको क्षण हो । यू-१९ फिफेट पनि हामी प्राथमिकतामा छ, युवा टोलीको भविष्य पनि नेपालको भविष्यसँग जोडिएको छ ।' पारसले दबाव नसिर्दकामा धमता अनुसारको प्रदर्शन गर्न शुभकामना दिए । यू-१९ का खेलाडीहरू राष्ट्रिय टिमसम्मै खेल सफल भएका छन् । त्यसैगरी यू-१८ का नबनियुक्त प्रशिक्षक शक्ति गौचनले टोली एसिया कपका लागि तयार भएको बताए । 'कर्नाटकसँगको खेलले पनि फाइदा पुगेको छ, त्यसका लागि

क्यानलाई धन्यवाद पनि दिन्छौं । छोटो समयमा राम्रो तयारी गरेका छौं, कर्नाटकसँगको सिरिजले टिम छनोट गर्न पनि सजिलो बनायो, हामी हाम्रो बेस्ट खेल खेल्ने छौं । हेमन्त धामीले पनि १५ दिनको क्याम्प र कर्नाटकसँगको सिरिजले फाइदा पुगेको बताउँदै राम्रो तयारी भएको बताए । त्यसैगरी राखेपका सदस्य सचिव टंकलाल घिसिङलेरु जुगियर खेल राष्ट्रको मेरुदण्ड भएको उल्लेख गर्दै क्यानले गर्दै आएको कामको प्रशंसा गरे । 'निरन्तर मेहेनतले

परिणाम आउने हो, जुन पछिल्लो समयमा क्यानले पनि त्यसका लागि धेरै पहल गरिरहेको छ एकदमै धन्यवादको पात्र बनेको छ' उनले भने, 'फिफेटमा यू-१९ टोली भनेकै सुब्य बेन्चमार्क हो, अहिलेको टोलीले पनि राम्रो प्रदर्शन गर्नेछ, दबाव नसिर्दकामा खेल्नुहोला, सफलताको शुभकामना ।' हेमन्त धामीको कप्तानीमा १५ सदस्यीय नेपाली टोलीको घोषणा भइसकेको छ । टोलीको प्रशिक्षकमा नेपाली राष्ट्रिय पूर्वखेलाडी शक्ति गौचन छन् ।

मनको आवाज.....
 'मान पनि युनिक, चस पनि युनिक'
युनिक प्रप.कम. ५४४ नेपाइज
 विज्ञापनको लागि सम्पर्क :
 युनिक प्रोपियल कम्युनिकेशन प्रा.लि.
 तानसेन, पापुवा
 ०७५-५४१४६६, ५४१४६६
 E-mail
 news.uniquefn@gmail.com
 www.uniquefn942.com

वर्गिकृत डिस्प्ले
१ X ५ साइजमा मात्र
वर्गिकृत डिस्प्लेमा विज्ञापन दिनुहोस्
व्यवसाय बढाउनुहोस् ।
 सम्पर्क: ०७५-५२०६०१

महिला हिंसाका घटनालाई कानूनी दायरामा ल्याऔं

- महिला हिंसा जोसुकैबाट जुनसुकै बेला जहाँसुकै पनि हुन सक्छ,
 - हिंसाका घटना लुकाउँदा, ढाकछोप गर्दा पीडक थप उत्साहित हुन सक्छन्,
 - उत्साहित पीडकले थप घटना घटाउन सक्छन्, आफन्त, नातेदार, छिमेकी, साथीभाई वा सहकर्मी भनी पीडकलाई उम्कन नदिऔं, पीडकलाई कानूनी रामा ल्याऔं, सभ्य समाजको निर्माण गरौं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

हरेक प्रहरका ताजा समाचारका लागि www.shitalpati.com क्लिक गर्नुहोस् ।

जवजवतना दैनिकको आधिकारीक वेबसाइट
शितलपाटी .कम
www.shitalpati.com डिजिटल पत्रिका